

Ohjeet ja suositukset elokuvatuotantoyhtiöissä noudatettavista kirjanpito-,
projekttilaskenta- ja projektitarkastusperiaatteista.

Vahvistettu 2.1.2015

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Ohje kirjanpito- ja projektilaskentaan
3. Ohje tuotantoprojektien tilintarkastajalle
4. Liitteet

1 Johdanto

Suomen Elokuvasäätiön ohjeisto elokuvayrityksissä kirjanpidossa, tilinpäätöksessä ja projektitarkastuksessa noudatettavista periaatteista.

Ohjeistus koskee Suomen elokuvasäätiöltä tukea hakevia ja tukea saaneita yhtiöitä sekä erityisesti näiden yhtiöiden toiminnasta, tuotannosta, kirjanpidosta, projektitilityksistä sekä tarkastuksesta vastuussa olevia henkilöitä.

Ohjeistuksen tulkintaan liittyvissä kysymyksissä on oltava yhteydessä Suomen Elokuvasäätiöön.

Ohjeistuksen tavoite ja tarkoitus

- Suomen Elokuvasäätiön tuotantotuen myöntämisperusteet ja edellytykset tuensaajille on esitetty tukiohjeistossa. Jotta hakijoiden taloudelliset edellytykset voidaan arvioida yhtäläisin perustein, tulee arvioijan käytettävissä olla olennaisilta osin yhdenmukaisin perustein laaditut projektitilitykset sekä yhtiön vahvistetut ja tilintarkastetut tilinpäätökset.
- Ohjeistaa alalla sovellettavista kirjanpito ja tilintarkastus käytänteistä sekä näin yhdenmukaistaa alan erityispiirteet huomioon ottavia kirjanpito-, projektilaskenta- ja tarkastuskäytänteitä.
- Varmistaa osaltaan Suomen Elokuvasäätiön myöntämien tukirahojen, säätiölle laissa säädetyn tehtävän sekä valvontavastuun toteutuminen.

Suomen Elokuvasäätiö päivittää tarvittaessa ohjeistusta kirjanpito- ja tilintarkastuskäytänteiksi. Voimassaoleva ohje on luettavissa säätiön nettisivuilta.

2 Ohje kirjanpito- ja projektilaskentaan

2.1 Yleiset periaatteet

Tuen hakijan on noudatettava hyvää kirjanpitoa, kirjanpitolain ja -asetuksen säädöksiä sekä kirjanpitolautakunnan ohjeita.

Elokuvayhtiöiden kirjanpitoikäntänteissä ja loppuselvityksessä korostuvat seuraavat lain- ja asetuksen periaatteet:

Projektiseuranta merkitsee että kullekin tuotannolle (projektille) on perustettava oma kustannuspaikka (laskentakohde), johon kaikki ao. tuotannolle kohdistuvat tuotot ja kulut kirjataan.

Sisäiset siirrot, kuten oman kaluston korvaus, kirjataan ao. kustannuspaikalle tämän ohjeen mukaisesti tai esitetään projektilaskelman liitteenä.

Varovaisuusperiaate joka edellyttää, että loppuseelvityksen projektilaskelmaan sisällytettävien tuottojen ja kulujen on perustuttava maksettuun suoritukseen, jonka perusteena voi olla hyväksytty lasku tai kirjallinen sopimus.

Kulujen hyväksyttävyyden edellyttää, että kuluissa on oltava vastuuhenkilön (tuottaja, tai yhtiön valtuuttama henkilö) hyväksymismerkintä.

Täydellisyysperiaate merkitsee, että:

* kaikki ao. tuotantoprojektin aikana syntyneet tuotot ja kulut on kohdistettava ao. projektille.

* yhtiön projektien kokonaiskulut eivät voi, jäljempänä mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta, olla suuremmat tai pienemmät kuin yhtiön todelliset ja toteutuneet virallisen liikekirjanpidon mukaiset kulut ja tuotot.

* tuottojen ja kulujen kirjausjaksojen on oltava yhtenevät.

Erillisarvostus merkitsee että kukin projekti on arvostettava erillisinä eikä yhden tuotannon tappiota voi kattaa toisen tuotannon (projektin) tuloilla.

Audit trail eli kirjanpidon kirjausketjun katkeamattomuuden vaatimus. Kirjanpidon ja tuotantokohtaisen projektiseurannan kirjaukset on tehtävä niin, että niiden yhteys yhtiön tilinpäätökseen ja tuotannon kulu- ja lopputilityksiin on luotettavasti, aukottomasti ja läpinäkyvästi todennettavissa kolmannen osapuolen toimesta.

2.2 Erityiset periaatteet

TUOTOT

Liikevaihtoon luetaan varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset sekä arvonalisävero ja muut myynnin määrän perustuvat verot (KPL 4.1§)

Liiketoiminnan muissa tuotoissa esitetään Suomen elokuväsäätiön, AVEKin, Pohjoismaisen elokuva- ja televisiorahaston yms. tuki.

Satunnaisiksi tuotoiksi katsotaan sellaiset tuotot, jotka perustuvat kirjanpitovelvollisen tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin. (KPL 4.2§)

HANKINTAMENO

Hankintameno määrittäminen perustuu kustannuslaskentaan, jossa jokaiselle tuotannolle on avattu oma kustannuspaikka (laskentakohde).

Hankintameno on sisällytettävä kaikki ao. tuotannon kulut alkaen oikeuksien hankinnasta 1.esityskopion valmistumiseen. Hankintamenoon kuuluvat siten kaikki ao. tuotannon aiheuttamat muuttuvat menot. (KPL 4 5§)

Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti tuotannolle kohdistettavien muuttuvien kulujen lisäksi tuotannon hankintameno voidaan sisällyttää (hyväksytyt tukisopimuksen liitteenä olevan budjetin mukainen määrä) yhtiön kiinteitä yleiskustannuksia. Kuitenkin niin, että tuotannolle jyvitettyjen kiinteiden yleiskustannusten määrä ei saa ylittää 5 % ao. tuotannon kokonaiskustannuksista eikä yhtiön projekteille kirjattujen yleiskustannusten yhteismäärä saa myöskään ylittää yhtiön ko. kuluerien toteutuneita kustannuksia.

Niiltä osin kuin vakinaisessa työ- tai palkkasuhteessa olevien henkilöiden kustannuksia kohdistetaan hankintamenoon (tukisopimuksessa vahvistetun budjetin mukaisesti) on kustannuksen perustuttava ao. tuotantoon kohdistuneeseen työhön. Kun henkilön työajasta tietty osuus kohdistuu ao. tuotannolle, on tältä osin ylläpidettävä tarkoituksenmukaista (projektin laajuus ja laatu huomioiden) työajanseurantaa. Palkkakulut ja kuluosuudet on jyvitetty ja kirjattava kustannuslaskentaan palkkalaskennan kautta tai perusteella.

Oman kaluston käytön korvaus (kustannusosuus) sisällytetään hankintamenoon hyväksytyin tukisopimuksen mukaisesti. Käyttökorvauksen peruste on 60 %:n osuus (markkinahintaisesta) vuokrahinnasta.

Intressiyhtiöiden väliset hankinnat on kirjattava katteettomina.

HALLINTOKULUT

Hyväksyttäviä kustannusarvion mukaisiin hallintokuluihin kuuluvia kiinteiden kustannusten eriä ovat esimerkiksi osuus kiinteän toimitilan, kirjanpidon, tietoliikenteen ja vakuutusten kustannuksista.

Erät, joita ei ole erikseen määritelty elokuvan hankintamenoon Suomen Elokuvasäätiön hyväksymässä kustannusarviossa.

TUOTTOJEN JA HANKINTAMENON JAKSOTTAMINEN

Keskeneräisen tuotannon tuotot käsitellään ja kirjataan tilinpäätökseen ennakkomaksuina.

Keskeneräisen elokuvan hankintameno kirjataan taseen pysyvien vastaavien aineettomien hyödykkeiden erään "muut pitkävaikutteiset menot". (KILA 1662/2001)

Tuottojen ja kulujen jaksotuksessa on otettava huomioon kirjanpitolain 5 luvun määräys. Kulujen aktivoinnissa on noudatettava varovaisuuden periaatetta ja kuluksi on kirjattava arvioidut kokonaistuotot ylittävä osa. Eli se osuus kuluista, jota vastaan ei ole tulevaisuuden tuotto-odotuksia.

Tuotannon tulot kirjataan tuloksi sen kauden tilinpäätökseen, jolloin tuotanto valmistuu. Valmistumiseksi katsotaan tuotannon ensi-ilta tai kun elokuvan 1. esityskopio on valmis.

Mikäli elokuvaa ei esitetä tai levitetä, se katsotaan valmistuneeksi silloin, kun tukiohjeiston mukainen elokuvan loppuselitys on esitettävä elokuvasäätiölle.

Elokuvan hankintameno kirjataan kuluksi sitä mukaa, kun elokuvan tuotot kertyvät ja kirjataan. Kunkin tuotannon osalta on laadittava ennuste tuotto-odotuksista ja niiden aikataulusta. Ennuste on laadittava ennen tuotannon aloitusta. Arvio tarkistetaan tuotannon valmistumisvuoden tilinpäätöstä laadittaessa sekä tilikausittain niin kauan kunnes elokuvan hankintameno on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi.

Tuotto-odotus on perustuttava kirjalliseen sopimukseen. Ulkomaisen televisio- tai teatterilevityksen osalta on tuottoja kerryttävä seuraavan tilikauden aikana.

Teatterilevityksestä voi tuottoja arvioida kertyvän vuoden ajan ensi-illasta.

Käytännössä edellä mainitusta seuraa, että useimmissa tapauksissa elokuvan hankintameno kirjataan kuluksi sinä vuonna, jona elokuva valmistuu.

Elokuva-oikeuksien hankintamenot eli elokuvan valmistusmenot voidaan tilinpäätöksessä aina vähentää vuosikuluna. Hankintamenot voidaan myös aktivoida varovaisuutta noudattaen enintään niistä saataviksi arvioitujen tuottojen määrään asti. Aktivoinnin tulee perustua laskelmaan näistä tulonodotuksista.

(Kirjanpitolautakunnan lausunto 2001/1662. LIITE)

VALMIIDEN ELOKUVIEN KÄSITTELY KIRJANPIDOSSA

Elokuvan valmistuttua sen esitysoikeudet voidaan edelleen aktivoida Muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistaa KPL 5:11 §:ssä säädetyllä tavalla suunnitelman mukaan. Poistosuunnitelmaa tehtäessä tulee ottaa huomioon elokuvaoikeuksista saatavien tuottojen painottuminen elokuvan valmistumisaikaiseen ja sitä seuraavaan tilikauteen. (Kirjanpitolautakunnan lausunto 2001/1662. LIITE)

Tilinpäätöksen liitetiedoissa tulee esittää tiedot tuotantojen hankintamenojen arvostus- ja jaksotuseriaatteista ja- menetelmistä.

Oikean ja riittävän kuvan antamiseksi (KPL 3:2§) liitetiedoissa tulee esittää luettelo tuotannoista ja esitysoikeuksista joiden hankintameno on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi, mutta joihin liittyy olennaisia tulo-odotuksia.

Elokuvaluettelosta on käytävä ilmi: valmistumisvuosi, kertyneet tuotot 5 vuodelta, televisio- ja muut oikeudet, esityskertojen määrä sekä oikeuksien hallinta

3 Ohje tuotantoprojektien tilintarkastajalle

Projektitarkastajan on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa ja tilintarkastuslakia.

Eriyistä huomiota on projektitarkastuksissa kiinnitettävä seuraaviin seikkoihin:

Liikekirjanpidon ja kustannuslaskennan sekä tuotannon lopputilityksen liitteiden välinen yhteys on todennettavissa ilman apuvälineitä, eli Audit trail periaatteen toteutuminen.

Tarkastuksessa on arvioitava riittävällä huolellisuudella, että tuotantojen hankintamenoon sisällytettyjen hallintokustannusten määrä (5 %) perustuu yhtiön todellisiin kustannuksiin, eikä kaikille ao. ajanjaksona toteutuneille projekteille kohdistettujen yleiskustannusten summa ylitä yhtiön ao. kuluerien toteutuneita kokonaiskustannuksia.

Työajanseurannan tai selvityksen toteutus tarkoituksenmukaisessa laajuudessa siten, että hankintamenoon kohdistettu kiinteiden palkkojen kustannusosuus on riittävällä tarkkuudella arvioitavissa..

Projektilaskennan ja tukitilityksen kokonaistuotot ja kulut vastaavat yhtiön todellisia kustannuksia ja tuottoja ja perustuvat hyväksyttäviin tositteisiin ja allekirjoitettua tukisopimusta.

Palkka- ja eläkekulujen vastaavuus kirjanpitoon, työsopimukseen sekä näiden ajallinen toteutuminen ja kohdentuminen ao. projektikirjauksiin.

Olennaisissa projektille kohdistetuissa kustannuksissa on hyväksymismerkinnät.

Kulu- ja matkalaskuissa on hyväksymismerkintä ja riittävät liitteet.

Intressiyhtiöiden väliset hankintameno ovat katteettomia.

Projektille hyväksyttäviä kustannuksia ovat yrityksen kirjanpidossa olevat, maksetut, nettomääräiset ALV:ttomat hankkeesta aiheutuneet menot.

Alihankinta- ja osatuottajasopimukset ovat kirjallisia.

Kansainvälisten ja yhteistuotantojen osatilintarkastukset ja lausunnot ovat tarkastettavissa.

Tilintarkastuksessa on ollut käytettävissä riittävät ja oikeat tiedot.

Projektitarkastuksen raportointi

Tilintarkastaja antaa tarkastamastaan projektista hyvän tilintarkastustavan mukaisen lausunnon, jonka on sisällettävä seuraavat seikat:

- lausuma kirjanpidon ja projektiseurannan Audit trail vaatimuksesta
- lausuma projektilaskennan ja kustannustilityksen toteutustavasta
- lausuma projektille kohdistettujen tuottojen ja kulujen vastaavuudesta tämän ohjeen vaatimuksia

Tilintarkastajan on kertomuksessaan vahvistettava, että hän on lukenut ottanut huomioon tämän ohjeen kokonaisuudessaan.

Tilintarkastajan on esitettävä lausunnossa tai sen liitteenä huomionsa edellä mainituista erityiskohteista sekä seikoista, joiden esiintuonti voisi hänen arvionsa mukaan vaikuttaa tukitilityksen käsittelyyn.

4 Liitteet

1. Kirjanpitolaki <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1997/19971336>

2. Kirjanpitoasetus <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339>

3. Kirjanpitolautakunnan lausunto 2001/1662:

Elokuvaoroikeuksien hankintamenot eli elokuvan valmistusmenot voidaan tilinpäätöksessä aina vähentää vuosikuluna. Hankintamenot voidaan myös aktivoida varovaisuutta noudattaen enintään niistä saataviksi arvioitujen tuottojen määrään asti. Aktivoinnin tulee perustua laskelmaan näistä tulonodotuksista. Tilikauden päättyessä keskeneräisen elokuvan hankintamenot kirjataan tällöin taseen pysyvien vastaavien aineettomien hyödykkeiden erään Muut pitkävaikutteiset menot. Elokuvan valmistuttua sen esitysoikeudet voidaan edelleen aktivoida Muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistaa KPL 5:11 §:ssä säädetyllä tavalla suunnitelman mukaan. Poistosuunnitelmaa tehtäessä tulee ottaa huomioon elokuvaoroikeuksista saatavien tuottojen painottuminen elokuvan valmistumisaikaiseen ja sitä seuraavaan tilikauteen. Tilinpäätöksen liitetietona tulee esittää tiedot elokuvaoroikeuksien hankintamenojen arvostus- ja jaksotuseriaatteista ja -menetelmistä. Oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeelliset liitetiedot tulee ilmoittaa myös sellaisista elokuvista ja esitysoikeuksista, joiden aktivoitu hankintameno on kokonaisuudessaan kirjattu kuluksi, mutta joihin liittyy olennaisia tulonodotuksia. Esitysoikeuksien käsittelyä vaihto-omaisuutena voidaan pitää hyvän kirjanpitotavan mukaisena silloin, kun elokuva on valmistettu oikeuksien kertakaikkista myyntiä varten. Tällöin niiden hankintameno eli elokuvan valmistuksesta aiheutuneet menot tulee aktivoida KPL 5:6 §:n vaihto-omaisuuden jaksotussäännösten mukaisesti.